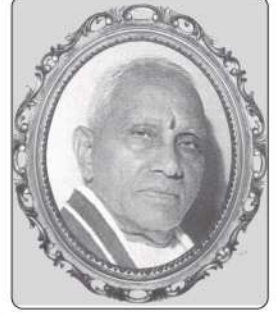

తరగతి - 7

కవి పీఠచీయాలు

1. శ్రీలు పొంగిన జీవగత్త

- 11. కవి** : శ్రీ రాయప్రోలు సుబ్బారావు
- జననం, మరణం** : మార్చి 13, 1892 - జూన్ 30, 1984
- జన్మస్థలం** : గార్లపాడు, బాపట్ల తాలూకా, గుంటూరు జిల్లా
- రచనలు** : తృణకంకణం, కష్టకమల, స్నేహలత, స్వప్నకుమారం మొదలయినవి భావకవిత్వంలో ప్రసిద్ధి పొందిన కావ్యాలు.
- ఆంధ్రావని, జడకుచ్చులు, వనమాల ప్రసిద్ధమైన ఖండకావ్యాలు. రమ్యాలోకం, మాధురీదర్శనం పద్యరూపంలోని లక్షణ గ్రంథాలు.

2. అతిథి మర్యాద

- 12. రచయిత** : ఉషశ్రీ (పురాణపండ సూర్యప్రకాశ దీక్షితులు)
- జననం-మరణం** : మార్చి 16-1928 - సెప్టెంబర్ 07-1990
- జన్మస్థలం** : ఆలమూరు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.
- రచనలు** : రామాయణ, భారత, భాగవతాలను వచనంలో రాశారు. ప్రవచనాలు చేశారు.

4. మేలిమి ముత్యాలు

13. కవి	కాలం	రచన
1. గువ్వల చెన్నుడు	16వ శతాబ్ది	గవ్వల చెన్న శతకం
2. పక్కి అప్పలనర్సయ్య	16వ శతాబ్ది	కుమార శతకం
3. నార్ల చిరంజీవి	20వ శతాబ్ది	తెలుగుపూలు శతకం
4. అజ్ఞాత కవి	--	--
5. వేమన	17వ శతాబ్ది	వేమన శతకం
6. నార్ల వెంకటేశ్వరరావు	20వ శతాబ్ది	నార్లవారి మాట
7. ఏనుగు లక్ష్మణకవి	17వ శతాబ్ది	సుభాషిత రత్నావళి
8. శేషప్పకవి	18వ శతాబ్ది	నరసింహ శతకం

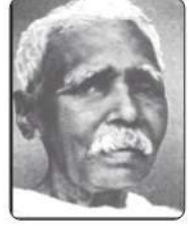
5. శిల్పి

- 14. కవి** : గుణ్ణం జాషువ
కాలం : 1895 - 1971
జన్మస్థలం : వినుకొండ, గుంటూరు జిల్లా
రచనలు : గబ్బిలము, పిరదొసి, ముంతాజ్ మహల్, నేతాజీ, బాపూజీ, క్రీస్తుకథ, నా కథ, స్వప్నకథ, కొత్తలోకము. ఖండకావ్యములు (7 భాగములు)
జరుదులు : కవికోకిల, పద్మభూషణ్, కళాప్రపూర్ణ, నవయుగ కవిచక్రవర్తి.

6. నిజం నిజం

- 15. రచయిత** : మునిమాణిక్యం నరసింహారావు
జన్మం, మరణం : 15-3-1898 - 1972.
జన్మస్థలం : సంగం జాగర్లమూడి (గ్రామం), తెనాలి తాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.
రచనలు : దాంపత్య జీవితాన్ని ఆహ్లాదకరంగా, చమత్కార సంపన్నంగా చిత్రించిన రచయిత, తెలుగు కథా సాహిత్యంలో జీవవంతమైన పాత్ర 'కాంతం' వీరి సృష్టి. చమత్కార జనకమైన సులభశైలి, ఆకర్షణీయమైన శీర్షికలు వీరి రచనలకు వన్నె తెచ్చాయి. వీరి కథకు ప్రధానాంశాలు సజీవమైన వాడుకభాష, అచ్చమైన తెలుగు నుడికారం. ఉపాధ్యాయులుగా, ఆకాశవాణిలో విద్యావిషయ ప్రసారాలకు సహాయ ప్రయోక్తగా పనిచేసిన వీరు కాంతం కథలు, కాంతం కైఫీయత్, కాంతం కాపురం, మేరీ కహానీ మొదలైన 24 కథల పుస్తకాలు, దాంపత్యోపనిషత్తు, వినోద వ్యాసములు మొదలగు వ్యాస సంపుటాలు, మన హాస్యం (హాస్యాన్ని గూర్చిన సిద్ధాంత గ్రంథం) ప్రచురించారు.

9. ప్రకటన

- 16. రచయిత** : మునిమాణిక్యం నరసింహారావు
పేరు : దేవరకొండ బాలగంగాధర తిలక్
కాలం : 1921 - 1966
జన్మ స్థానం : మండపాక (గ్రామం), తణుకు (తాలూకా), ప. గో (జి)
రచనలు : అమృతం కురిసిన రాత్రి, గోరువంకలు (కవితా సంపుటాలు), తిలక్ కథలు
పురస్కారాలు : 'అమృతం కురిసిన రాత్రి' కవితాగ్రంథానికి 1971లో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం పొందారు.

10. ఆలోచనం

17. కవి : దాశరథి కృష్ణమాచార్యులు
- కలంపేరు : దాశరథి
- జన్మస్థలం : చిన్న గూడూరు, వరంగల్ జిల్లా
- కాలం : 1925 - 1987
- రచనలు : అగ్నిధార, పునర్నవం, రుద్రవీణ, అమృతాభిషేకం, మహాండ్రోదయం, ఆలోచనాలోచనాలు, గాలిబ్ గీతాలు.
- బిరుదులు : కవిసింహ, అభ్యుదయ కవితాచక్రవర్తి
- పురస్కారాలు : 1967లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి 1974లో కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి అవార్డులు
- సాహిత్యసేవ : సినిమా గీతాలు, నాటికలు, వ్యాసాలు, పీఠికలు రాసారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆస్థానకవిగా సేవలందించారు.
- సామాజికసేవ : హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విమోచనోద్యమంలో చురుకుగా పాల్గొన్నారు.

13. బాల్య క్రీడలు

18. కవి : బమ్మెర ఫోతన
- కాలం : 15వ శతాబ్దం
- జన్మస్థలం : బమ్మెర గ్రామం, వరంగల్ జిల్లా
- రచనలు : భోగిసీదండకం, ఆంధ్రమహాభాగవతం, వీరభద్ర విజయం,
- బిరుదు : సహజపండితుడు

తరగతి - 7

నేపథ్యాలు

1. శ్రీలు పొంగిన జీవగడ్డ

11. ప్రాచీన కాలంనుంచి భారతదేశం అనేక సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు నిలయం. సిరిసంపదలకు, పాడిపంటలకు ప్రసిద్ధి పొందింది. ఎందరో మహనీయులకు ఇది పుట్టినిల్లు. భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని సాధించిన సమైక్య దేశం మన భారతదేశం. మన దేశగౌరవాన్ని దశదిశలా చాటడం మన కర్తవ్యం. మన దేశ పౌరుషాన్ని నిలబెట్టడం మన బాధ్యత. ఈ భావాల స్ఫూర్తిని ఈ గేయం చదివి పొందుదాం.

2. అతిథి మర్యాద

12. అతిథులను ఎలా ఆదరించాలి ? మనం వారిని ఎలా గౌరవించాలి అనేది ఈ పాఠం చదివి తెలుసుకుందాం.

4. మేలిమి ముత్యాలు

13. పిల్లల్లో మంచి ప్రవర్తన కలిగించడం, నైతిక విలువలను పెంపొందించడం ఈ పాఠం ముఖ్య ఉద్దేశం. ఇందులోని పద్యాలు వివిధ శతకాల నుంచి తీసుకోబడినవి.

5. శిల్పి

14. మనిషికి ఆనందాన్ని ఇచ్చేవి కళలు. అందులో లలిత కళలు అయిన సంగీతం, సాహిత్యం, నాట్యం, చిత్రలేఖనం, శిల్పం ముఖ్యమైనవి. శిల్పకళా ఔన్నత్యాన్ని, శిల్పి గొప్పదనాన్ని తెలియజేయడమే ఈ పాఠం ముఖ్య ఉద్దేశం.

ప్రస్తుత పాఠ్య భాగం “ఖండకావ్యం” మొదటి భాగంలోనిది.

6. నిజం నిజం

15. ప్రతి మనిషీ మంచి అలవాట్లతో, నీతిమార్గంలో నడవాలి. తద్వారా జీవితంలో గొప్ప వ్యక్తులుగా ఎదుగుతారు. సమాజాభివృద్ధికి పాటుపడతారు. అందువల్ల మనిషికి ఎన్ని కష్టాలు ఎదురైనా, ఎన్ని నష్టాలు పొందినా నీతిమార్గంలో నడవాలనీ, అబద్ధాలు చెప్పగూడదనీ తెలియజేయడమే ఈ పాఠం ఉద్దేశం.

ఈ కథ ‘మునిమాణిక్యం’ వారు రచించిన “తెలుగు హాస్యం” అనే కథల సంపుటిలోనిది.

9. ప్రకటన

16. భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన మూడేళ్ళకు అంటే 1950లో వచ్చిందీ కవిత. ఆరు దశాబ్దాలైనా సమకాలీన ప్రపంచంలో నెలకొన్న అశాంతిపూరిత, ఆందోళనకర వాతావరణానికి అనుగుణంగా రాసినట్టుగా ఉంది. తిలక్ ఈ కవిత రాసేనాటికే రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలు, ఒక ఆర్థికమాంద్యం, అంతర్యుద్ధాలు, ప్రచ్ఛన్న యుద్ధవ్యూహాలను పన్నుతున్న రెండు అగ్రరాజ్యాల మధ్యపోటీవంటి అంతర్జాతీయ అంశాలు ఉన్నాయి. భారతదేశ స్వాతంత్రోద్యమ పోరాటం, విముక్తి, కరువుకాటకాల వంటి సమీపగత స్థానిక అంశాలు, వీటన్నింటినీ తిలక్ దగ్గరగా పరిశీలించి, ఈ కవిత రాశారు.

ఇన్నేళ్ళ తరువాత కూడా పరిస్థితిలో మార్పు లేదు. ఉగ్రవాదం మరింత బలపడింది. స్థానిక ఉద్యమాలు, వివక్ష, ప్రజావిప్లవాలు, ప్రపంచీకరణ విధానాలు, అనారోగ్యకరమైన పోటీ, సామ్రాజ్యవాదం లాంటివి ఎన్నో దీనికి తోడయ్యాయి. భూగోళం అశాంతితో అట్టుడికిపోతూ ఉంది. సమస్త మానవాళి అశాంతితో విలవిలలాడిపోతూ ఉంది. అణుబాంబులను మించిన వినాశకర ఆయుధాలు సమకూరాయి. ప్రతి దేశమూ అనివార్యమైన అశాంతిపూరిత దుస్థితిలోకి వెళ్ళిపోయింది. ప్రతి పౌరుడూ అశాంతిమయ అభద్రజీవిత వలయంలో పడ్డాడు. ఈ నేపథ్యంలో తిలక్ చేసిన ఈ 'ప్రకటన' కాల దోషం పట్టని ఒక 'అంతర్జాతీయ ప్రకటన'. పరారీ అయిన వ్యక్తికోసం ప్రతివాడూ వెతికి పట్టుకోడమే మానవాళి ప్రధాన లక్ష్యం. అందుకోసం ప్రతిమనిషీ కృషిచేయాలి. అదే మానవజాతి ఆశయం కావాలి. అదే కవి కోరుకొనే అంతిమ ఆదర్శం.

10. ఆలోచనం

17. ప్రశ్నలరూపంలో కొనసాగుతూ అసంఖ్యాకమైన ఆలోచనలను రేకెత్తించే గేయం ఇది. ఇరవై ఎనిమిది పంక్తుల్లో సమస్త మానవ ప్రపంచాన్ని విశ్వవిజ్ఞానశాస్త్ర విషయాల సారాన్ని కవిత్వంలో సంక్షిప్తీకరించారు. మొదటి చరణం సముద్రం, ఖగోళశాస్త్రాల సమ్మేళనం. రెండో చరణం భూమి, మనిషి పుట్టుకల తీరును వివరిస్తుంది. ఇందులో విశ్వం ఆవిర్భావం, మానవ పరిణామక్రమం కనిపిస్తాయి. మిగిలిన చరణాలు కవి లోకానుభవంనుండి వచ్చిన చారిత్రక వాస్తవాలు. కవి కలలు, అందమైన ఊహలు, మరో కొత్తప్రపంచపు ఆశలు, ఆశయాలు, ఆవేదనలు, ఆగ్రహాలతో ఉద్వేగంగా నడుస్తుంది. కవి సున్నితమైన భావాలు మనల్ని ఆనందానికి, ఆగ్రహానికి గురిచేస్తాయి. కవి అన్నీ ప్రశ్నలే వేశాడు. ఇవి మానవాళికి సంధించిన ఆత్మవిమర్శనాత్మక అస్త్రాలు. ప్రపంచాన్ని చుట్టుముట్టిన ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం, సమస్యలకు పరిష్కారం మనలోనే, మనదగ్గరే ఉంది. కవి వేసే ప్రశ్న మనకు గుచ్చుకుంటుంది. ఇలాంటి ప్రశ్నలకు చోటులేని 'నవయుగం' కోసం కవి చేసిన అక్షరయాగమే ఈ గేయం.

ప్రస్తుత పాఠ్యభాగం 'అగ్నిధార' కవితాసంపుటినుంచి తీసుకొన్నది.

11. తెలుగు వెలుగు

18. తెలుగు భాష చాలా అందమైంది. అన్ని భావాలనూ తెలిపే సామర్థ్యం కలది. తెలుగుభాషలో ఉన్న గొప్పదనం సామెతలు, శబ్దపల్లవాలు, జాతీయాలు మొదలైన వాటిలోనూ, హరికథలు, సంకీర్తనలు మొదలైన ప్రక్రియలలోనూ ఉంది. ఈ పాఠంలో తెలుగుభాష అందచందాలను గురించి తెలుసుకుందాం.

13. బాల్య క్రీడలు

19. వ్రేపల్లెలో శ్రీకృష్ణుణ్ణి చంపడానికి కంసుడు అనేకమంది రాక్షసులను పంపాడు. ఆ రాక్షసులను ఒక్కొక్కరిని ఒక్కొక్క రీతిగా కృష్ణుడే చంపాడు. ఇవన్నీ చూసి వ్రేపల్లెలో నందుడు సమావేశం పెట్టాడు. అంతవరకు జరిగిన భయంకరమైన విషయాలను గురించి చర్చించాడు. ఆ సమయంలో ఉపనందుడనే వృద్ధ గోపాలకుడు ఇన్ని సమస్యలను ఎదుర్కొంటూ వ్రేపల్లెలో ఉండడంకన్న బృందావనం వెళ్ళడం మంచిదని సూచించాడు. అందుకు అందరూ అంగీకరించి బృందావనం చేరారు. అక్కడ బలరామకృష్ణులు తమతోటి బాలురతో ఆడిన ఆటలను గురించి ఈ పాఠ్యాంశం వివరిస్తుంది.